

NPRU

บทที่ 1 บทนำ

1. ความหมายของการผลิต
2. วัตถุประสงค์ในการบริหารการผลิต
3. ความสำคัญของการบริหารการผลิต
4. ระบบการผลิต
5. ประเภทของการผลิต

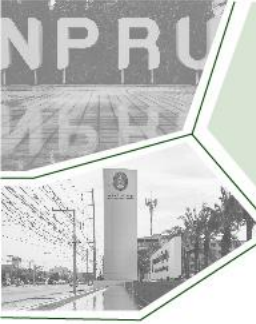

ความหมายของการผลิต

หมายถึง กระบวนการแปรรูปหรือเปลี่ยนแปลงสภาพวัตถุดิบ หรือทรัพยากรจากธรรมชาติให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือบริการ เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าหรือบริการ สามารถสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคได้มากที่สุด

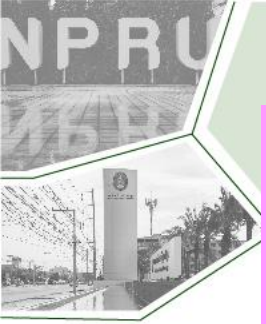

วัตถุประสงค์ในการบริหารการผลิต

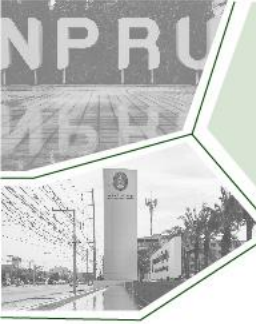
1. เพื่อให้การผลิตมีในปริมาณที่เหมาะสม
2. เพื่อลดเวลาการผลิตให้เหลือน้อยที่สุด
3. ทำให้มั่นใจได้ว่าสินค้าที่ผลิตออกมามีคุณภาพ ตามที่ลูกค้าต้องการ
4. เพื่อลดต้นทุนกิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานและต้นทุนในการจัดหาโดยรวมให้ต่ำที่สุด
5. เพื่อให้แน่ใจว่าวัตถุดิบทั้งหมดมีอยู่ในปริมาณที่เหมาะสม
6. เพื่อการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความสำคัญของการบริหารการผลิต

1. ปัจจุบันตลาดมีความต้องการใช้สินค้าจำนวนมาก ทำให้อุตสาหกรรมการผลิตขนาดต่าง ๆ จำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการผลิต
2. มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการผลิต
3. เพื่อความอยู่รอดของกิจการ
4. สร้างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและปริมาณตามต้องการ
5. เพื่อทำให้มีต้นทุนต่ำและได้กำไรมากที่สุด

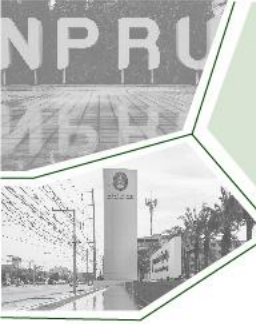

ระบบการผลิต

การบริหารการผลิต เป็นการบริหารกระบวนการแปลงสภาพปัจจัยนำเข้าขององค์กรให้กลายเป็นผลผลิตที่มีมูลค่ามากกว่าผลรวมของปัจจัยนำเข้าโดยใช้ระบบการบริหารการผลิต มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการแปรรูปสภาพ และผลผลิต

ระบบการผลิต (ต่อ)

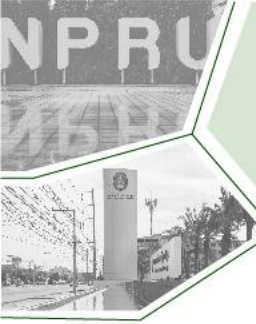

1. ปัจจัยนำเข้า (Input)

เป็นสิ่งที่ธุรกิจต้องจัดให้มีก่อนการดำเนินการผลิต เป็นทรัพยากรต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าและบริการออกมาแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดได้ ประกอบด้วย

1. แรงงาน (man)
2. ทุน (money)
3. วัตถุดิบ (materials)
4. เครื่องมือ เครื่องจักร (machine) ฯลฯ

ระบบการผลิต (ต่อ)

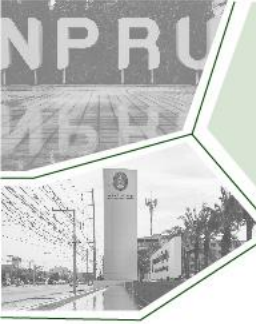

2. กระบวนการแปรสภาพ (process)

เป็นขั้นตอนที่ทำให้ปัจจัยนำเข้าที่ผ่านเข้ามาเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ

1. การแปรสภาพโดยการแยกออก
2. การแปรสภาพโดยการรวมตัว
3. การแปรสภาพโดยการบริการ

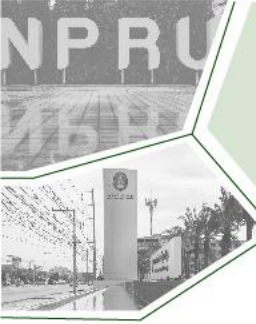

ระบบการผลิต (ต่อ)

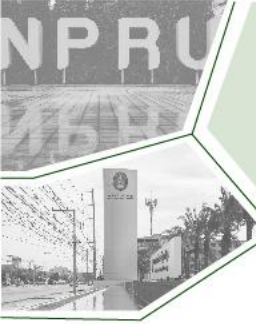
3. ผลผลิต (output)

เป็นสิ่งที่ได้จากระบวนการผลิต คือ ผลผลิตที่อยู่ในรูปของสินค้าหรือบริการที่จะนำเสนอแก่ผู้บริโภคในตลาด และมีมูลค่าสูงกว่าปัจจัยนำเข้าที่ใช้รวมกัน

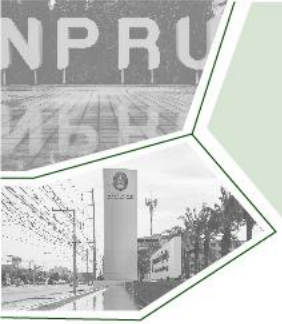
ประเภทของการผลิต

การผลิตมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าธุรกิจต้องการผลิตสินค้าอะไร จะผลิตจำนวน
มากน้อยเพียงใด ลักษณะของชิ้นงานที่ผลิตมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่และ
เคลื่อนย้ายได้หรือไม่ ระบบการผลิตแต่ละลักษณะมีข้อดี ข้อเสียแตกต่างกัน ซึ่ง
สามารถจำแนกประเภทการผลิตได้ดังนี้

1. ประเภทของการผลิตแบ่งตามลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์

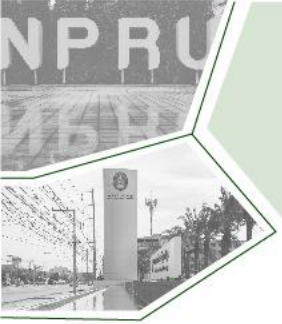
1.1 เป็นการผลิตสินค้าตามคำสั่งซื้อ เป็นการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะหลากหลายตามความต้องการของลูกค้า ชนิดของสินค้าที่ผลิตไม่ซ้ำกัน สินค้าที่ผลิตในแต่ละรุ่นอาจมีลักษณะที่ไม่เหมือนกันและสินค้าที่ผลิตออกมาในแต่ละรุ่นจะมีจำนวนไม่มาก ไม่สามารถผลิตล่วงหน้าได้

1. ประเภทของการผลิตแบ่งตามลักษณะเฉพาะของ ผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

1.2 การผลิตเพื่อรอจำหน่ายหรือการผลิตเพื่อเข้าคลัง เป็นการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะเป็นมาตรฐานเดียวกันตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายกลุ่มใหญ่ การจัดหาวัตถุดิบและการเตรียมกระบวนการผลิตสามารถทำได้ล่วงหน้า เช่น การผลิตยาสระผม การผลิตสบู่ การผลิตน้ำดื่ม การผลิตบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป การผลิตรถยนต์ เป็นต้น

1. ประเภทของการผลิตแบ่งตามลักษณะเฉพาะของ ผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

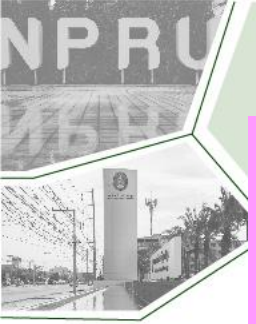
1.3 การผลิตเพื่อรอคำสั่งซื้อ เป็นการผลิตชิ้นส่วนที่จะประกอบเป็นสินค้าสำเร็จรูปได้หลายชนิด ซึ่งชิ้นส่วนเหล่านั้นจะมีลักษณะแยกออกเป็นส่วนจำเพาะหรือชิ้นส่วนเมื่อได้รับคำสั่งซื้อจากลูกค้าจึงทำการประกอบชิ้นส่วนให้เป็นสินค้าตามลักษณะที่ลูกค้าต้องการ เช่น การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีการใช้ชิ้นส่วน วัสดุ เหมือนกัน การผลิตอุปกรณ์ ชิ้นส่วนของคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. ประเภทของการผลิตแบ่งตามลักษณะของระบบการผลิต และปริมาณการผลิต

2.1 การผลิตแบบโครงการ เป็นการผลิตผลิตภัณฑ์ขนาดใหญ่ มีราคาสูง และมีลักษณะเฉพาะตามความต้องการของลูกค้าเฉพาะราย เช่น การการต่อเรือดำน้ำ การต่อเครื่องบิน การสร้างบ้าน

2. ประเภทของการผลิตแบ่งตามลักษณะของระบบการผลิต และปริมาณการผลิต (ต่อ)

2.2 การผลิตแบบไม่ต่อเนื่อง เป็นการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ ที่คล้ายกัน แต่ในปริมาณน้อย ซึ่งโดยปกติจะเรียกว่าเป็นกลุ่ม สามารถผลิตเป็นชุดได้เพียง ครั้งเดียวหรือซ้ำ ๆ กันในช่วงเวลาที่ไม่สม่ำเสมอ สินค้าบางส่วนผลิตเพื่อเข้าคลัง และบางส่วนผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า เช่น รถยนต์ เป็นต้น

2. ประเภทของการผลิตแบ่งตามลักษณะของระบบการผลิต และปริมาณการผลิต (ต่อ)

2.3 การผลิตแบบกลุ่มหรือการผลิตเป็นชุด หมายถึง การนำงานและเครื่องจักรทั้งหมดหรือกระบวนการเฉพาะมารวมกัน และดำเนินการงานผลิตเป็นชุดผ่านแต่ละงานตามลำดับ เช่น การผลิตพลาสติก เฟอร์นิเจอร์บางประเภท

2. ประเภทของการผลิตแบ่งตามลักษณะของระบบการผลิตและปริมาณการผลิต (ต่อ)

2.4 การผลิตแบบไหลผ่าน หรือการผลิตตามสายการประกอบ เป็นการผลิตสินค้าที่เหมือนกันในปริมาณมาก เช่น การผลิตแชมพู การผลิตรถยนต์ การผลิตเครื่องซักผ้า จะมีเครื่องจักร อุปกรณ์เฉพาะของแต่ละสายผลิตภัณฑ์แยกต่างหาก โดยไม่มีการใช้เครื่องจักรร่วมกัน เพื่อการผลิตที่รวดเร็ว และได้ปริมาณมาก

2. ประเภทของการผลิตแบ่งตามลักษณะของระบบการผลิตและปริมาณการผลิต (ต่อ)

2.5 การผลิตแบบต่อเนื่อง เป็นการผลิตที่สามารถผลิตล่วงหน้าได้เนื่องจากมีความต้องการใช้สินค้าอย่างต่อเนื่อง เรียกอีกอย่างว่าการผลิตแบบจำนวนมาก มีสินค้าคงคลังในกระบวนการผลิตน้อย และผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูง ระบบนี้เหมาะสำหรับโรงงานที่ผลิตผลผลิตจำนวนมากแต่ไม่หลากหลาย เช่น โรงกลั่นน้ำมัน โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ โรงงานน้ำตาล เป็น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ กอบบัวแก้ว. การบริหารการผลิต. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2553.
- เกียรติศักดิ์ จันทร์แดง. การบริหารและการดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร: วิตตี้ กรุ๊ป, 2550.
- รชฎ ขำบุญ และคณะ. การจัดการการผลิตและการปฏิบัติการ. กรีนแอปเปิ้ล: นนทบุรี, 2556.
- วิชัย แหวนเพชร. การวางแผนและควบคุมการผลิต. กรุงเทพมหานคร: กมล, 2543.
- ศลิษา ภมรสกิตย์. การจัดการดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร: ท้อป, 2550.
- อัจฉรา หล่อตระกูล. การบริหารการผลิตและการปฏิบัติการ. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2555.
- Hemant Sharma. Production Planning and Control. Amity University Haryana, 2017.
- Jay Heizer, Barry Render, Chuck Munson. Operations Management Sustainability and Supply Chain Management. (12th ed), Pearson United States of America, 2017.
- William J. Stevenson. Operations Management. (12th ed), McGraw-Hill: New York, 2015.

สวัสดี

Asst.Prof. Pongsai Sinthusakun

